

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

PSI

PSIHOLOGIJA

DRŽAVNA MATURA ŠK. GOD. 2021./2022.

PSI.52.HR.R.K1.20

49646

Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **90** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 20 stranica, od toga 2 prazne.

I. Zadaci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Koji od navedenih primjera opisuje utjecaj biološkoga čimbenika na ponašanje i psihičke procese?

A. povećanje razdražljivosti zbog vrućine
B. bolja izvedba pjevača zbog prisutnosti publike
C. teškoće koncentracije zbog manjka šećera u krvi
D. smanjenje radnoga učinka zbog slaboga osvjetljenja

(1 bod)

2. Koje se od navedenih obilježja odnosi na neznanstveni pristup psihološkim pojavama?

A. Sustavno se prikupljaju podatci.
B. Opažaju se slučajne, prigodne pojave.
C. Provodi se u dobro definiranim uvjetima.
D. Zaključuje se na temelju velikoga broja provjerenih podataka.

(1 bod)

3. Koja metoda istraživanja omogućuje da na temelju mjerenja razine savjesnosti možemo predvidjeti radni uspjeh?

A. metoda ankete
B. metoda opažanja
C. korelacijska metoda
D. metoda samoopažanja

(1 bod)

4. Koji se od navedenih ishoda istraživanja može ostvariti jedino metodom eksperimenta?

A. opisati vrste agresivnoga ponašanja kod mladih
B. izmjeriti razinu agresivnosti mladih pomno smišljenim pitanjima
C. objasniti da nedostatak sna može uzrokovati agresivno ponašanje
D. predvidjeti učestalost agresivnoga ponašanja mjerenjem razine stresa

(1 bod)

5. Koji psihički proces omogućuje Vanji da duguljasti crni predmet koji se nalazi na stoliću ispred nje prepozna kao daljinski upravljač za televizor?

- A. pažnja
- B. učenje
- C. emocije
- D. percepcija

(1 bod)

6. Zbog kojega načela perceptivne organizacije fotograf odabire svijetlu pozadinu kad fotografira ljude za dokumente?

- A. sličnosti
- B. zatvaranja
- C. figure i pozadine
- D. zajedničkoga kretanja

(1 bod)

7. Prije svakoga meča tenisač odjene svoju sretnu majicu za koju smatra da mu donosi pobjedu jer je dosad nekoliko puta pobijedio noseći je. Na temelju koje je vrste učenja nastalo tenisačevo praznovjerje?

- A. učenja uvidom
- B. skrivenoga učenja
- C. učenja promatranjem
- D. operantnoga uvjetovanja

(1 bod)

8. Koja je od navedenih situacija primjer učenja klasičnim uvjetovanjem?

- A. Otac je sinu objasnio kako će ispeći meso.
- B. Djeca se u obitelji u kojima roditelji psuju nauče koristiti psokama.
- C. Dreser je naučio psa da sjedne na zahtjev nagrađujući ga keksićem.
- D. Miris parfema izaziva nam ugodu jer se njime koristi osoba koju volimo.

(1 bod)

Psihologija

9. Koji od navedenih primjera predstavlja proaktivnu interferenciju?

- A. zaboravljanje imena prijatelja iz ljetnoga kampa
- B. nemogućnost dosjećanja imena učiteljice iako je „na vrhu jezika”
- C. zaboravljanje pada niz stepenice pred svima na maturalnoj zabavi
- D. predstavljanje djevojačkim prezimenom iako se udajom prezime promijenilo

(1 bod)

10. Koje je od navedenih sjećanja najotpornije na zaborav?

- A. bakin broj telefona
- B. vještina vožnje koturaljki
- C. ime odgajateljice iz jaslica
- D. poslovice iz latinskoga jezika

(1 bod)

11. Koju od navedenih emocija slijepa osoba **neće** pokazati istim izrazom lica kao i osoba koja vidi?

- A. strah
- B. zavist
- C. ljutnju
- D. gađenje

(1 bod)

12. Koja od navedenih tvrdnja točno opisuje povezanost emocija s drugim psihičkim procesima i ponašanjem?

- A. Pozitivne emocije pojačavaju osjet boli.
- B. Emocije povećavaju objektivnost percepcije.
- C. Tuga olakšava dosjećanje drugih tužnih događaja.
- D. Ljutnja olakšava razumijevanje perspektive druge osobe.

(1 bod)

13. Koja struktura u mozgu potiče vegetativni (autonomni) živčani sustav na aktivaciju u stresnim situacijama?

- A. talamus
- B. mali mozak
- C. hipotalamus
- D. hipokampus

(1 bod)

14. Koji se od navedenih primjera odnosi na ekstrinzičnu motivaciju?

- A. grudanje na snijegu radi zabave s prijateljima
- B. upis u školu skijanja zbog želje za učenjem skijanja
- C. spuštanje niz strmu stazu radi uzbuđenja pri skijanju
- D. cijepljenje radi dozvole odlaska na skijalište u inozemstvu

(1 bod)

15. Koji sukob motiva doživljava osoba koja želi otići na estetsku operaciju kako bi imala veće samopouzdanje, ali se boji opće anestezije?

- A. istodobnoga odbijanja
- B. istodobnoga privlačenja
- C. istodobnoga privlačenja i odbijanja
- D. višestrukoga istodobnog privlačenja i odbijanja

(1 bod)

16. Kod kojega od navedenih psihologijskih mjernih instrumenata postoji samo jedno točno rješenje?

- A. skale stavova
- B. upitnika ličnosti
- C. testa inteligencije
- D. projektivnoga testa

(1 bod)

Psihologija

17. Marketinška tvrtka traži zaposlenika koji treba dobro surađivati unutar postojećega tima i pridonijeti svojom kreativnošću. Koji bi položaj na dimenzijama ličnosti trebala imati osoba koju će zaposliti?

- A. nizak položaj na dimenzijama ugodnosti i otvorenosti iskustvu
- B. visok položaj na dimenzijama ugodnosti i otvorenosti iskustvu
- C. nizak položaj na dimenziji ugodnosti i visok na otvorenosti iskustvu
- D. visok položaj na dimenziji ugodnosti i nizak na otvorenosti iskustvu

(1 bod)

18. Koja od navedenih kritika vrijedi za teoriju ličnosti S. Freuda i teoriju C. Rogersa?

- A. seksistički pogled na ličnost
- B. preoptimističan pogled na ličnost
- C. prevelika usmjerenost na situaciju
- D. nemogućnost znanstvene provjere

(1 bod)

19. Četverogodišnja Karla rekla je mami da je šalica s princezama tužna jer već dugo nije iz nje pila kakao. Kako se naziva obilježje Karlina mišljenja opisano u navedenom primjeru?

- A. animizam
- B. konkretnost
- C. apstraktnost
- D. egocentrizam

(1 bod)

20. U kojemu se od navedenih razdoblja života usvaja stalnost objekta?

- A. u dojenačkoj dobi
- B. u ranome djetinjstvu
- C. u kasnome djetinjstvu
- D. u adolescentnoj dobi

(1 bod)

21. Koja je od navedenih igara primjer igre ovladavanja?

- A. igra graničara
- B. kartaške igre
- C. izrada torte od pijeska
- D. slaganje tornja od kockica

(1 bod)

22. Osoba koja smatra da su žene loši vozači zamjećuje samo primjere koji potvrđuju to uvjerenje, a zanemaruje one koji su mu suprotni. Kako se naziva opisana pojava?

- A. diskriminacija
- B. efekt promatrača
- C. kognitivna disonanca
- D. selektivnost percepcije

(1 bod)

23. O kojemu je fenomenu socijalne percepcije riječ kada bankarski službenik zadužen za odobravanje kredita zaključuje da je klijent neurednoga izgleda ujedno lijen i nesposoban?

- A. o predrasudi
- B. o halo-efektu
- C. o diskriminaciji
- D. o deindividuaciji

(1 bod)

24. Iskusna skakačica u vis oborila je svjetski rekord pred publikom iako na treningu nikada nije skočila toliko visoko. Kojom se vrstom socijalnoga utjecaja može objasniti njezin rekordni skok?

- A. socijalnom ulogom
- B. socijalnom normom
- C. socijalnom inhibicijom
- D. socijalnom facilitacijom

(1 bod)

Psihologija

25. Koji postupak može najviše pridonijeti rješavanju sukoba među igračima dvaju protivničkih klubova?

- A. odvajanje prostora u svlačionici za svaku skupinu igrača
- B. izbjegavanje međusobnih kontakata igrača klubova izvan terena
- C. formiranje zajedničkoga tima za sudjelovanje u dobrotvornome turniru
- D. rasprava članova uprave klubova o mogućnostima rješavanja sukoba

(1 bod)

26. Članica plesne skupine kritizira voditeljicu i optužuje ju za neuspjeh na natjecanju. Koji od navedenih primjera predstavlja emocionalno inteligentan odgovor voditeljice?

- A. Opravdava se i upućuje na propuste same članice.
- B. Upozorava je da članice tima moraju slušati voditeljicu.
- C. Savjetuje joj da se ne uzrujava jer natjecanje nije bilo važno.
- D. Sagledava prigovor iz perspektive članice tima i nastoji je razumjeti.

(1 bod)

27. Koji je bio najvažniji nalaz zatvorskoga eksperimenta P. Zimbarda na Stanfordskome sveučilištu?

- A. utjecaj uloge na ponašanje
- B. utjecaj rukovođenja na ponašanje
- C. utjecaj grupne kohezije na ponašanje
- D. utjecaj fizičkoga okružja na ponašanje

(1 bod)

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju ili jednostavnom rečenicom).
Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.
Točan odgovor donosi jedan bod.

28. Formulirajte istraživački problem koji bi istraživala socijalna psihologija.

(1 bod)

29. Kako se naziva vrsta učenja pri kojemu nastavnik učeniku korak po korak pokazuje kako poslati e-poštu?

(1 bod)

30. U kojoj je vrsti deklarativnoga pamćenja bračnomu paru pohranjeno sjećanje na medeni mjesec proveden u Parizu?

(1 bod)

31. Kojim se obrambenim mehanizmom služi osoba koja nerado dijeli informacije o sebi, a tvrdi da su drugi ljudi vrlo zatvoreni?

(1 bod)

Psihologija

- 32.** Koju potrebu prema Maslowljevoj hijerarhiji nastoje zadovoljiti ljudi koji se bore za svoj život unatoč teškim životnim uvjetima i bolestima?

(1 bod)

- 33.** Koju razinu svijesti psihoanalitičar analizira kroz snove?

(1 bod)

- 34.** Koju vrstu anksioznoga poremećaja ima osoba koja se užasava dodira s perom, ne jede perad, ne nosi pernate jakne niti spava na pernatome jastuku?

(1 bod)

- 35.** Koji je roditeljski stil povezan s najvećom dobrobiti za djecu?

(1 bod)

- 36.** Kako se u socijalnoj psihologiji naziva pripisivanje učenikovih izvrsnih rezultata u školi njegovoj inteligenciji i marljivosti, a ne nastavnicima koji nisu zahtjevni?

(1 bod)

- 37.** Trener je košarkaša nižega rasta smatrao manje učinkovitim i rjeđe ga je stavljao u igru. Kada bi kasnije i dobio priliku za igranje, igrač je griješio jer nije imao prilike uvježbati se pa je potvrdio trenerovo prvotno uvjerenje. Kako se naziva fenomen iz socijalne psihologije opisan u primjeru?

(1 bod)

- 38.** Tvrtka je odbila zaposliti ženu koja je imala najbolje kvalifikacije za posao jer su pretpostavili da će uskoro zasnovati obitelj i roditi djecu. Primili su muškoga kandidata iako je imao lošije kvalifikacije. Kako se u socijalnoj psihologiji naziva takvo ponašanje?

(1 bod)

- 39.** Riskirajući vlastiti život, mladić i djevojka spašavali su unesrećene iz gorućega automobila koji je svaki trenutak mogao eksplodirati. Kako se naziva ta vrsta ponašanja u socijalnoj psihologiji?

(1 bod)

III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovor upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan, dva ili tri boda.

40. Pozorno pročitajte tekst.

Hrabri telefon i Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba proveli su nacionalno istraživanje o iskustvima i ponašanjima djece i mladih na društvenoj mreži Facebook i Internetu općenito... Istraživanje je provedeno na uzorku od 1489 djece i mladih u dobi od 11 do 18 godina. Sudionici istraživanja su djeca od petog razreda osnovnih škola do drugog razreda srednjih škola iz urbanih i ruralnih sredina na području čitave Hrvatske.

Izvor: www.poliklinika-djeca.hr

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Odredite tko sačinjava populaciju, a tko uzorak u navedenome istraživanju.

Objasnite zašto je u istraživanjima važno koristiti se reprezentativnim uzorkom.

Na koji se način u navedenome istraživanju osigurala reprezentativnost uzorka?

(3 boda)

41. Pozorno pročitajte tekst.

Mihael gledajući kroz prozor primjećuje veći broj ljudi odjevenih u narančasto koji se u nekoliko skupina spuštaju niz njegovu ulicu te zaključuje kako su to navijači koji napuštaju obližnji stadion nakon utakmice.

Navedite tri geštaltistička načela perceptivne organizacije na temelju kojih je Mihael zaključio da se radi o navijačima i svakomu pridružite odgovarajući dio teksta koji ga opisuje.

(3 boda)

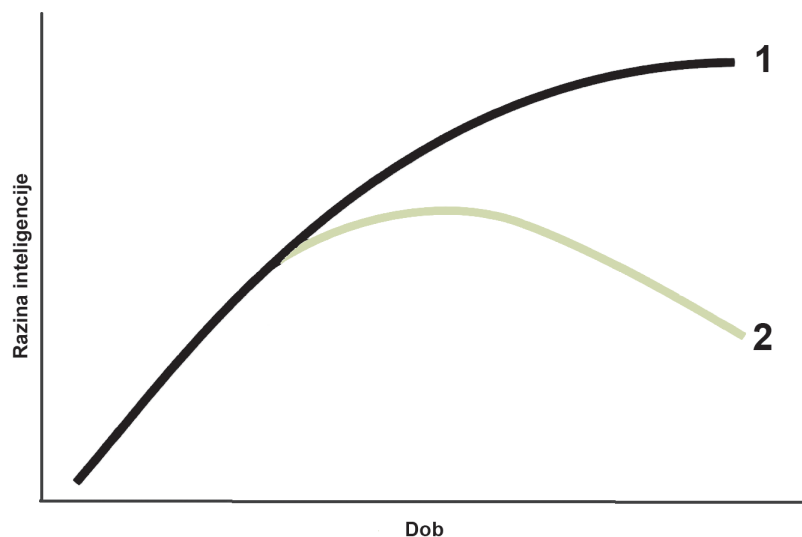
Psihologija

42. Maja je prijateljica rekla da je jako ljuta na nju, no nije navela razlog. Mogući susret s prijateljicom Maja izaziva stres.

Imenujte tri strategije suočavanja sa stresom koje Maja može primijeniti u opisanoj situaciji i za svaku navedite primjer kako to može učiniti.

(3 boda)

43. Pozorno promotrite graf.

Na grafu su prikazane krivulje razvoja dviju vrsta inteligencije i označene su brojevima **1** i **2**. Na prazne crte uz brojeve navedite nazive dviju vrsta inteligencije te na temelju grafa opišite tijek njihova razvoja u djetinjstvu, adolescenciji, zreloj dobi i starijosti.

1 _____

2 _____

(3 boda)

Psihologija

44. Pozorno pročítajte tekst.

Vidjeti dvije srednjoškolke kako se nemilosrdno tuku zaista je šokantan prizor. No, ono što je još šokantnije je prisutna učenička masa koja se smije, snima i gotovo navija za jednu od djevojaka.

... Za mišljenje o tome zašto je većina učenika samo gledala tučnjavu, a gotovo nitko ju nije pokušao spriječiti ili pozvati policiju, jedino smo mi odlučili pitati mlade...

„Vjerujem da je dio učenika htio spriječiti tučnjavu, ali bili su u manjini. Kod takvih događaja masa uvijek pobjeđuje pa se pojedinci boje istupiti...”

Izvor: www.srednja.hr

Napomena: Podatci o izvoru polaznoga sadržaja bit će objavljeni u rješenjima ispita.

Navedite tri vrste socijalnoga utjecaja koje su mogle djelovati u opisanoj situaciji i za svaku objasnite kako je mogla utjecati na ponašanje publike.

[illegible]

(3 boda)

Prazna stranica

Prazna stranica